

Anul V. Aiud,

2 Martie 1929.

No. 9.

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului d'acție, iar pentru comitetele școlare și partice. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Analfabetismul.

De obicei, când vorbim de analfabeți, ne gândim imediat la marea masă de săteni, cari nu știu să-și pue iscălitura pe o poliță ori pe un contract debitor. Socolim că li se face o mare nedreptate cu apostrofa aceasta, de care sătenii habar n'au. A fi alfabet înseamnă ceva mai mult, înseamnă a te conduce în viață după indicații scoase din cărși, unde e depusă înțelepțiunea multor secole de experiență. — Și dacă știi celi, și nu cetești, ești asemenea celui analfabet, nimic nu te indrituește să te crezi deosebit de semenul tău care nu știe descifra slovele mărunte.

Luminat astfel analfabetismul câți „întelectuali“ în frac și clac nu poartă în ei pecetea analfabetismului și câți țărani fără carte au o inteligență vie și o omenie îngerească, cari dacă ar mai primi și bogăția din cărși ar deveni celebri.

Porecla de analfabet înseamnă mai mult și mai grav și să o dăm cui și cui, nu numai țăranului, poate mai puțin lui.

Toma Cocișu.

Școala activă în practică.

Centru de interes: animalele.

Subiectul lecțiunii:

Cum se apăra animalele.

Școala activă nu fărâmițează materia de predat în branslele cunoscute: istorie, geografie, aritmetică ș. a. În cursul unei luni sau două, tratează un ciclu de lecțiuni grupate în jurul unui centru de interes în cazul nostru: *animalele*.

Observările copiilor.

Copii! Vă spun o poveste: Un copil mic ședea în curte pe un țol. Avea în mână o bucată de pâine. Au venit la el trei găini și ciupeau din pâinea lui. Copilul se apăra. Striga și da din mâini și din picioare. Așa își apăra el pâinea. Cum își apăra pâinea? Spune tu I.

Prezintă calul în tablou. Vedeți ce cal frumos! Ce urechi mici are! Și ce coamă lungă! Dacă ar veni la el un lup, cu ce s'ar apăra? Cine știe? . . . Cine știe să ridice mâna! (Copii sunt deprinși să primească totul de-a gata, nu răspund. Cel ce știe e timid, de frică să nu greșească.) Il lovește cu botul? M.! *Răspuns:* Nu. Cu ce-l lovește atunci? Cu piciorul. Il doare pe lup, când il lovește? *Răspund toți:* Da. De ce e lovitura grea? *Nimic.* Cine știe? *Nimic.* Cum e piciorul calului, lung ori scurt? Lung. Ce are piciorul la vârf? Copită. Când il lovește pe lup cu copita, il doare? Mai cearcă lupul să vie la cal?

Prezintă vaca în tablou. Copii cunosc foarte bine animalele din experiența proprie; mă dispensez deci se fac excursie la staulul vitelor, ceea ce ar fi necesar la o școală din mijlocul Bucureștilor.

Copii! Vaca se apăra tot cu piciorul? Nu, cu coarnele. Când vine un câine aproape de vițelul ei, cu ce-l alungă? Cu coarnele. Fuge câinele de cornul vacii? De ce? Ii frică, că-l împunge. De ce nu se apăra pe ea, de ce își apăra vițelul? Și pe ea se apăra, dar îi drag vițelul. Dacă ar veni un lup, ea fuge și își lasă vițelul? Nu îi frică, că lupul o mănâncă și pe ea și pe vițel? Nu. Decât să-și lase vițelul, mai bine să piară și ea cu vițelul,

Acum vă arăt un câine. Cum se apăra el? Lovește cu piciorul ca și calul? Nu! Câinele mușcă, se apăra cu gura, cu dinții.

Cu ce se apăra sârmana oaie? Oile se adună multe la olaltă. Când vine dușmanul fug și lasă pe berbeci să se lupte cu dușmanul. Cu ce se apăra ei?

Spuneți cu ce se apăra pisica? Când iai pisica în brațe, o

tragi de coadă ori o strângi prea tare, de ce o arunci iute jos? Cu ce te-a zgâriat? Cu unghiile. Sa văd unghiile pisiceii? Ai văzut pisica suindu-se pe copac? Cu ce se acață? Căinile se poate sui în pom? De ce nu se poate?

Să vedem acum, cum s'ar apăra un cocoș? Ce face el, când vine în curtea lui alt cocoș? Se iau la bătaie? Iși face unul altuia sânge, cu ciocul și cu unghiile. Cum își apăra cloșca puii? De oameni, de ciori?

Asociația ideilor.

Știți voi vre-o întâmplare cu calul? Ai văzut S, vre-un cal lovind cu piciorul? De ce a lovit calul?

Copii istorisesc ce știu despre animalele, eu ascult și-i încurajezi.

Exprimarea.

Scriu la tablă un titlu:

Cum se apăra animalele.

Marchez lucrări individuale.

Tu să desemnezi un cal cu un lup după el; voi desemnea. Cei din băncile astea să desemneze vaca și vițelul.

Să văd cum faceți. Și dacă nu desemnați așa de frumos, mie tot îmi place. *Mă plimb printre bănci și observ lucrările.* Dedesubtul desemnului să scrie fiecare ce a desemnat. Vedeți, N. a desemnat calul și lupul și a scris lângă el *calul îl lovește pe lup cu copita.* Scrie-o X și pe tablă. Mai scrie cum a făcut lupul de durere. Hau, hau, hau!

Scoateți-vă lutul și faceți un cal, să'l vindem în târg.

Fetele să-și scoată hârtia și să taie o pisică. *Priveghez lucrările.*

Voi știți lucra frumos și bine. Acum mergem acasă și fiecare își va termina lucrul. Măine punem pe poliță animalele de lut și pe perete acățăm desemele și tăeturile frumoase.

Rugăciunea.

În altă zi: *lucrare colectivă.*

Vom grupa caii de lut ca să închipuim o apărare alor mai mulți cai, cu mânia la mijloc și cu lupii dând târcoale cailor, cari așteaptă lupii la copitele lor.

În vederea ședinței cercului cultural:

Georgina Muntean.

Vestea tristă,

adusă de revista noastră, noaună învățătorilor, ne-a umplut sufletele de jale. Cum nu, când la intervale așa de scurte, se ivesc mereu goluri în rândurile noastre, chiar în acestea vremuri, în cari învățătorii tineri simt necesitatea de-a se putea mândri cu cei bătrâni, întotdeauna datori a apreția după dreptate munca celor tineri, pentru însuflețirea lor în cariera învățătoriască, -- când apostolatul nostru reclamă mult pe învățătorii cu experiența trecutului, cari concurând organic în procesul evoluției firești a școalei, sunt chemați a-și da aportul lor, pențruca noile curente năvalnice să fie canalizate și asimilate cu folos în opera de perfecționare a ei.

Dintre acești stejari, adăpost, umbră, ocrotire și mângâiere poporului din jurul lui, în vremuri de restricte, s'a depărtat pe veci și învățătorul Luca Anghel, cu o vechime de serviciu, care-i da drept la pensie, drept răsplată materială a muncii lui îndelungate, dar pe care în urma desnodământului fatal, venit prea din vreme, n'a putut-o ajunge.

Va fi avut el însă o mare satisfacție sufletească, oridecâteori comparând nivelul școalei sale de eri cu cel din trecut, a putut constată propresul real. În tresărirea de-atunci, va fi simțit de bună seamă în el existența unei părțicele nedespărțite de Tatăl, încadrarea lui în eternitate. Iar în cel din urmă examen al conștiinței, împăcat pe deplin cu soartea, resignat, când își va fi adus aminte pentru ultima dată de zilele, în cari împărția lumină turmei de micuși din fața sa și va fi desprins din glasul său latintric, ca din făcerea unui codru secular, glasul vecinicei :

„Lăsați pruncii să vină la mine,“ ... să va fi putut mângâia cu sufletul, că în opera de îndrumare a fiilor neamului, cătră neseacatul și vecinicul izvor de vieață : Isus Cristos, s-a putut dà și el aportul său.

În aceste gânduri găsim noi Asociația învățătorilor din județul Alba, mângâierea creștină, pe care odată cu lacrima fierbinte ce-o lăsăm pe mormântul lui, o aducem văduvei sale îndurerate, noi colegii iubitului defunct.

În veci pomenirea lui.

Sebeșel, la 22 II. 1929.

Președinte :
Alexandru Duvlea.

Din activitatea extra-școlară.

Sunt într'adevăr unele comune, care datorită influenței exercitate asupra lor de către factori apostolici ani de-a rânduri, ajung să fie fala altor comune; să-și înțeleagă mai bine menirea lor și mai presus de toate ajung să răsplătească moralmente munca fără oboseală și plină de o abnegare a preoților și în special a învățătorilor respectivi.

Una din comunele căreia i-a fost dat să ajungă la o astfel de înflorire este și comuna Căpâlna.

Rareori momente de înălțare sufletească ca în una din zilele trecute! Luând parte la o producțiune teatrală aranjată pe ziua de 10 Februarie a. c. o surpriză din cele mai plăcute mi-au produs acești cetățeni, cu atât mai plăcută cu cât eu însumi am avut ocazia să cunosc felul de-a fi a acestor oameni în mijlocul cărora am avut fericirea de-a funcționa ca învățător un an de zile. Stând de vorbă cu ei și întrebându-i despre mersul treburilor în comuna lor, am fost întinpinat de vorbe ca acestea: „Domnule învățător pentru ce nu veniți mai des în comuna noastră, deoarece la noi în fiecare Duminică se face teatru“. E bine, — zic eu — dar ce fel de teatru se face în comuna Dvoastră? „Păi ne-adunăm în fiecare Duminică după amiază la școală și acolo copiii joacă teatru, Domnul părinte ne spune fel și fel de învățături din religie, Domnul învățător Dobre ne spune câte și mai câte cuvântări, Domnul învățător Ghișe ne spune șoade și păcăleli ca acelea, iar Dsoara Tamara Despa ne spune multe îndrumând mai ales femeile în cele gospodărești și așa ne petrecem noi timpul Duminicii“.

Intr'adevăr așa stau lucrurile în această comună. Domnul preot Vasile Dobre, corpul didactic în frunte cu harnicul inv. dir. Ioan Dobre, au înțeles din vreme că adunările cu poporul și deosebi teatrul este una din cele mai bune școli pentru ridicarea mulțimii; căci ceia-ce omul culege de pe urma unei bune piese de teatru rămâne adânc săpat în sufletul lui; spre deosebire de atâtea lucruri cari, pe o ureche i-au intrat și pe alta i-au eșit fără vre-o urmă în ființa lui și deci înțelegând că teatrul are o deosebită însemnătate prin marea lui putere de înrăurire, au început a aranja producțiuni teatrale pentru fiecare Duminică, realizând un mare câștig moral. Puținul venit bănesc este utilizat pentru procurarea diferitelor cărți contribuind astfel la îmbogățirea bibliotecii. Astfel nu este de mirare dacă s'a procurat pentru această bibliotecă în scurt timp 40 piese de teatru, plus câte și mai câte cărți pentru popor și nu-i de mirare dacă această bibliotecă sporește uimitor pe zi ce merge.

Iată deci cum acești harnici prioneri ai culturii, prin muncă și sârguință neincetată au ajuns la scopul de mult timp urmărit

de înaintașii noștrii „Lumină în masele mulțimei și câștigarea acestor suflete pentru școală“.

— **Cinste și laudă li-se cuvine.** —

Deal, în 13 Februarie 1929

Nicolae Bogdan
inv.

De ale cercurilor culturale.

În ziua de 24 Februarie, cercul cultural Ormeniș și jur, și a ținut ședința în frunțașă comună Ciugudiul de jos. Au participat toți membrii cercului la serviciul divin în biserica cea nouă, răspunzând în cor la cântările sf. liturghii.

A urmat ședința intimă, unde Dl. Romul Ionăș inv din loc a făcut o reușită lecție de intuiție la cl. I. predând subiectul „calul“. Tot la ședința intimă a conferențiat Dl. Ioan Horvat inv. din Ormeniș, vorbind despre „Educația morală.“

La ședința publică, adevărată frumusețe, au fost așteptați de întreg poporul din comună în fruntea căruia erau Păr. Circa și Dl. Gheorghe Boldea notarul comunei. Cred, că numai la îndemnul acestor frunțași am putut vedea atâtă lume la școală.

Au conferențiat D-nii Ion Vlad inv. din com. Răchișel, vorbind pe placul poporului, care tălcuia și combătea bine luxul; Dl. Popa Nicolae a făcut istoricul școalei vechi și a arătat folosul cel mare al școalei noi; ambii au vorbit bine, iar micuții elevi au făcut o adevărată producție școlară cu anecdote și declamări. A mai vorbit Dl. Nichifor Vereșmortean oaspele nostru drag, cu toate că e pe calea penzionării, „Moșul Chifor“ încă cântă și conferențiază bine. La sfârșitul ședinții publice, în numele poporului se aduce mulțumită cercului prin păr. Circa; în numele cercului mulțumește Dl. preș. I. Horvat, rugând sătenii să urmeze povețele date de D-ni inv. și recomandându-le spre ceterire foaia „Dumineca Poporului“ redactată la Buc. Lib. Socec, cu 50 Lei anual. La ora 5. p. m. am plecat cu toții mângaiți de atenția ce ni s'a dat din partea comunei Ciugudiul de jos. Cu tot frigul și incomeditățile ce îndurăm la ședințele Cercurilor cult, când vedem că glasul nostru nu răsună în pustie, suntem mulțumiți.

Participant.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizajați.

Către Direcțiunile școlior de stat

No. 728—1929

Obiect: *Amânarea examenului de definitivat*

În temeiul ordinului No. 24427—1929, Vă facem cunoscut, că Ministerul ținând seamă că lucrările premergătoare examenului de definitivat, nu au fost terminate până în prezent, iar pe de altă parte greutățile iernei împiedecand chemarea învățătorilor în centrele de examinare la 1 Martie a. c. a dispus amânarea examenului de definitivat, la 20 Martie a. c.

La această dată se vor da numai probele scrise; urmând ca restul examenului să se țină după Sf. Sărbători ale Paștelor.

Totodată s'a mai dispus, ca învățătorii cari au fost excluși din învățământ, pe motivul neprezentării la examenul de definitivat, dacă își motivează absența cu certificat medical, să fie primiți și înscriși la acest examen, pentru ultima oară.

No. 731/1929 *Cluj / Central University Library Cluj*

Obiect: *In chestia învățătorilor excluși din învățământ*

În temeiul ordinului Nr. 3911/1929. Vă facem cunoscut că Ministerul a dispus ca toți învățătorii excluși din învățământ pentru respingere dela definitivat de 3 ori, se mențin ca suplinitori până la finele anului școlar.

No. 655—1929

Obiect: *Definitivatul inv. scutiți de armată*

În temeiul ordinului No. 17915—1929, Vă facem cunoscut că Ministerul a dispus ca învățătorilor cari au obținut scutirea de armată după vârsta de 22 sau 23 ani, să li se socotească timpul servit pentru definitivat, dela 21 ani.

Către Școlile particulare din județ.

No. 727—1929

Obiect: *Orele de limba română*

În temeiul ordinului Onor. Minister No. 1657—1929 Vă facem cunoscut că pentru a nu sa da o interpretare greșită legii și regulamentului învățământului particular cu privire la orele de limba română, pe cari sunt obligate să le facă școlile primare particulare minoritare, Vă comunicăm următoarele:

Orele de Limba română ce se predau la școlile primare particulare, minoritare, prevăzute în tabloul dela pagina 49 din

regulamentul legii învățământului particular, sunt nu numai orele de limba română propriu zis, ci orele materiilor naționale (limba română, istoria și geografia României). Revizor, *M. Sasu*.

Cărți și Reviste.

1. P. R. Petrescu: *Ciclul al II-lea de învățământ primar*. Tipografia „Dacia Traiană”. Sibiu 1929. Prețul 40 L. O lucrare „ieșită — dupăcum spune însuși autorul — dintr'o serie de conferințe ce am ținut în anii 1925, 1926 și 1927, învățătorimi din județele: Sibiu, Alba, și Hunedoara, etc.”

În cele 60 pagini ale broșurei, distinsul autor ne arată care este rostul acestui ciclu al învățământului nostru primar, indicându-ne în acelaș timp, cu multă pricepere și documentare, și normele după care are să se desfășoare învățământul din acest ciclu.

Învățătorii noștri vor profita mult din cetirea și punerea în praxă a ideilor și principiilor cuprinse în această broșură.

Tocmai de acea li-o recomandăm cu toată căldura.

A apărut în editura: „CARTEA ROMÂNEASCĂ” „Cunoștințe Folositoare. Seria B. No. 54” „Boalele animalelor și lecuirea lor” de Ion Pop Campeanu, Profesor Liceu. Prețul Lei 5.

Mulțumită publică.

Primit:

No. 59—1929.

Stimată Doamnă,

Direcțiunea Gimnaziului de Fete din Ocnele-Mureșului are onoare a Vă aduce viile sale mulțumiri pentru prețiosul D-Voastru concurs dat cu grădinița de copii, cu ocazia petrecerii școlare din 2 Februarie și cu care ați contribuit atât de mult la reușita ei.

Primiți, Vă rog, deosebitele noastre considerațiuni ce Vă păstrăm.

M. Șuteu
directoară.

E. Neamțiu
secretară.

D-Sale

D-nei Paula Ursu, conducătoarea Grădiniții de copii No. 2.

Ocnele-Mureșului.